

هشدار به مسئولان؛

به کارگیری فناوری‌های نوین و شرکت‌های دانش بنیان برای کاهش آلودگی هوا

برای مقابله با معضل آلودگی هوا باید از فناوری نوین و شرکت‌های دانش بنیان بهره گرفت؛ چرا که با این روش علاوه بر راه اندازی کسب و کار جدید فناورانه، بستر برای اشتغال زایی فراهم و از هدرروی سرمایه ملی جلوگیری می‌شود.

به گزارش خبرنگار گروه علم و فناوری ایسکانیوز، بحث آلودگی هوا حرف امروز و دیروز نیست بلکه به سال‌های قبل برمی‌گردد؛ این موضوع بیشتر به فرسودگی ناوگان حمل و نقل شهری، کیفیت نوع سوخت مرتبط است. متأسفانه طی سال‌های اخیر در رابطه با کاهش معضل آلودگی هوا سخنان زیادی ردوبدل شده است؛ اما طرحی که بتواند گره گشای این چالش باشد هنوز به منصفه ظهور نرسیده است. اگر روند آلودگی هوا در کلانشهرها ادامه پیدا کند با مخروبه‌ای از شهرها در کشور مواجه خواهیم شد.

امروزه بسیار از بیماری‌ها از جمله سکته قلبی، بیماری‌های ریوی، سرطان ناشی از همین آلودگی هوا در کشور است که افراد زیادی با آن دست و پنجه نرم می‌کنند. می‌توان گفت هرچقدر دیر در این راستا گام برداریم به طور یقین به ضرر کشور خواهد بود علاوه بر اینکه سرمایه ملی به هدر می‌رود؛ بلکه جان بسیاری از انسان‌ها به خطر می‌افتد.

یدالله سبوحی استاد دانشگاه صنعتی شریف و دانشکده مهندسی انرژی در گفت‌وگو با خبرنگار گروه علم و فناوری ایسکانیوز، گفت: محدودیت منابع طبیعی و انرژی و کاهش ظرفیت جذب آلودگی در زیست بوم (اکوسیستم) سبب شده است توسعه پایدار جامعه انسانی به صورت یک الزام مطرح باشد و کاهش برداشت از منابع پایان پذیر انرژی و افزایش سهم منابع تجدیدپذیر در سبد انرژی اولیه به عنوان یک چالش بخش انرژی در جهان مورد توجه قرار گیرد. چشم انداز توسعه بخش انرژی در جهان براساس معیارهای توسعه پایدار (حداکثر بازده تبدیل انرژی و سازگاری بخش انرژی با محیط زیست) تعریف می‌شود. بهینه‌سازی انرژی براساس معیارهای مذکور به آزادسازی منابع طبیعی و تأمین افزایش تقاضای انرژی از طریق ارتقای بازده تبدیل و بهره برداری از انرژی منجر می‌شود و ارزیابی روند تحولات بخش انرژی در جهان حاکی از آن است که تا سال ۲۰۵۰ در حدود ۵۰ درصد انرژی اولیه در جهان از طریق افزایش بازده و بهینه‌سازی انرژی قابل صرفه جویی است که میزان آن ۵۰ میلیارد بشکه معادل نفت در سال خواهد بود.

سبوحی تأکید کرد: تحقق این پتانسیل بهینه‌سازی انرژی مستلزم به کارگیری اقدامات و راهکارهای فنی و اقتصادی است و حجم سرمایه گذاری لازم برای بهینه‌سازی انرژی در سطح جهان در سه دهه آینده قریب به ۱۵ تریلیون دلار برآورد می‌گردد.

استاد دانشگاه صنعتی شریف ادامه داد: ما الان نزدیک ۵۰۰ میلیون بشکه در سال معادل نفت ظرفیت صرفه جویی انرژی در کشور داریم که ارزش اقتصادی آن ۲۵ میلیارد دلار در سال است بنابراین با ۵ میلیارد در سال می‌شود برای یک میلیون نفر شغل ایجاد کرد، این درحالیست که متأسفانه این سرمایه ملی در کشور می‌سوزد به هدر می‌رود.

وی با اشاره به اینکه تنها برنامه‌ای که دولت برای کاهش آلودگی هوا انجام داد؛ ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید بود که براساس آیین نامه بهینه‌سازی مصرف انرژی در شورای عالی انرژی در اسفند ۹۶ به تصویب رساند، اظهار کرد: متأسفانه به دلیل برخی از کمبودها به درستی اجرا نشده است. همچنین پژوهش‌های زیادی در دانشگاه‌های کشور انجام شده از جمله پژوهش در دانشگاه شریف و پژوهشکده انرژی بود

که ۲۰ سال کار پژوهشی انجام می داد ولی اکنون متوقف شده است.

سبوحی گفت: مسئولان کشور و دانشگاهی موضوعات پژوهشی را جدی نگرفتند و الان مراکز پژوهشی تبدیل به ساختمان فضای فیزیکی شده است. همچنین پژوهش هایی که در کشور انجام می شود به دلیل از هم گیسختگی با هم دیگر همخوانی نداشته و این امر مهم سبب شده راه حل اساسی برای مبارزه با معضل آلودگی هوا ارائه نشود.

می توان گفت: بهینه سازی انرژی و محیط زیست از جمله اقدامات و راهکارهای اساسی برای پیشرفت عمقی نظام اقتصادی و اجتماعی و توسعه پایدار جامعه به شمار می آید و تحقق آن مستلزم دسترسی به فناوری های تبدیل و بازیافت انرژی با بازده بالا، قابلیت اطمینان کافی، سازگار با محیط زیست و دارای توجیه پذیری اقتصادی است. دسترسی به فناوری های لازم و پیشرفته براساس معیارهای مذکور ایجاب می کند گسترش و تعمیق دانش فنی در ارتباط با بهینه سازی انرژی و محیط زیست و توسعه فناوری های نوین تبدیل و بازیافت انرژی با بازده بالا و بالاخره کاربرد صنعتی و تجاری آنها در دستور کار قرار گیرد. لذا گسترش و تعمیق فعالیت های علمی و توسعه فناوری در مورد اصلاح الگوی مصرف و بهینه سازی انرژی و محیط زیست در سند نقشه جامع علمی کشور منعکس شده است.

می توان برای مقابله با این چالش از فناوری نوین و شرکت های دانش بنیان بهره گرفت و با این روش کسب و کار جدید و فناورانه راه انداخت. بسیاری از کشورهای جهان از سال ۱۹۸۰ برای بهینه سازی مصرف انرژی و کاهش آلودگی هوا گام های مثبتی را در پیش گرفتند. آنها با استفاده از تکنولوژی جدید و به روز کردن ناوگان حمل و نقل شهری و ارتقای کیفیت سوخت توانستند در این مسیر گام بردارند؛ اما در کشور به این موضوع پرداخته نشده و سرمایه گذاری اصولی در این راستا شکل نگرفته است. وقتی که با مسئولان صحبت می شود آنها می گویند به دلیل پایین بودن قیمت انرژی در کشور سرمایه گذاری در این عرصه توجیه اقتصادی ندارد در حالی که نباید با این طرز تفکر پیش رفت چرا که سرمایه گذاری نکردن در این بخش خسارت جبران ناپذیری را بر چرخه اقتصادی کشور وارد می کند.

همچنین دومین مسئله انحصاری بودن بازار انرژی کشور است و هیچ رقابتی بین آنها وجود ندارد و دولت حاکمیت اصلی را دارد. انحصار دولتی بازار انرژی و پایین بودن قیمت آن باعث می شود که هیچ طرح بهینه سازی در کشور عملیاتی نشود.

وی تصریح کرد: باید کسب و کار جدید دانش بنیانی و فناوری نو در کشور ایجاد کرد. همچنین تحقیق و پژوهش را در این زمینه ارزیابی و بررسی کرد تا بتوان از پروژه های کلیدی در کشور استفاده کرد. تکرر کشورهای جهان فرآیند جدید دانش بنیان و مبنای اقتصادی را از سال ۱۹۸۰ جدی گرفتند و الان با توجه به پیش بینی آژانس بین المللی انرژی سال ۲۰۵۰ برای کاهش مسدود کردن دمای کره زمین حدود ۴۹ درصد صرفه جویی انرژی نقش خواهد داشت و سرمایه گذاری زیادی روی بخش صرفه جویی انرژی انجام خواهد گرفت؛ اما ما از این قافله دور هستیم در حالیکه کشور می توانست با استفاده از شرکت های دانش بنیان و فعال کردن دانشگاهها در این راستا پیشگام باشد.

گفتنی است؛ بهینه سازی انرژی و محیط زیست با چالش های جدی در کشور مواجه است. ایجاد هماهنگی بین سیاست ها و برنامه های دستگاه های اجرایی؛ شکل دهی به بازارهای خدمات انرژی و فناوری؛ تدوین خط مشی برای دستیابی به تعادل پایدار در بازارهای مذکور؛ یکپارچه سازی اطلاعات انرژی و محیط زیست؛ فعال کردن بخش خصوصی، تشکل های مردم نهاد و بنگاه های اقتصادی و بالاخره کاربردی کردن دانش فنی و تجاری سازی فناوری های نوین و با بازده بالای انرژی از جمله موارد ضروری محسوب می شود.